

مطالعه تطبیقی نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با انگلستان و فرانسه

تاریخ دریافت: ۹۸/۹/۱۸

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۲/۲۰

علیرضا نجفی^۱

سعید عطازاده^۲

محمد رضا یحیائی اردستانی^۳

چکیده

زمینه و هدف: هدف از انجام این پژوهش مقایسه نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با پلیس کشورهای انگلستان و فرانسه در اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های سیاسی، حفاظت فیزیکی و تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک است.

روش: براساس ماهیت و اهداف پژوهش، در این مطالعه از روش پژوهش کیفی استفاده شده است. در عین حال، پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های اکتشافی است. جامعه آماری این تحقیق تعداد ۴۵ سند منتشر شده در حوزه پلیس دیپلماتیک حاوی آمار عملکردی و تصاویر پلیس دیپلماتیک کشورهای مورد بررسی مستخرج از اسناد منتشر شده، مقالات تولید شده و باز دیدهای به عمل آمده توسط فرماندهان و رؤسای پلیس دیپلماتیک ایران از نمایندگی‌های دیپلماتیک ایران و پلیس دیپلماتیک در کشورهای انگلستان و فرانسه است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش تحلیل محتوا استفاده شده است.

یافته‌ها و نتیجه گیری: بالاترین درصد همگرایی میان کشورها، مربوط به فرانسه و انگلستان در رابطه با اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک (۹۴/۷ درصد) و کمترین همگرایی بین کشورهای ایران و انگلستان در رابطه با تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک (۴۳/۹ درصد) است. در مجموع در ابعاد سه‌گانه، پلیس دیپلماتیک ایران بیش‌ترین همگرایی را با پلیس فرانسه (۷۷/۶ درصد) و کمترین همگرایی را با پلیس انگلستان (۵۵ درصد) دارد.

کلید واژه‌ها: مطالعه تطبیقی، پلیس دیپلماتیک ایران، پلیس دیپلماتیک انگلستان، پلیس دیپلماتیک فرانسه.

۱. استادیار جغرافیای سیاسی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین، نویسنده مسئول:

behshadbeheshti@yahoo.com

۲. استادیار حقوق جزا و جرم‌شناسی و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا.

۳. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد اطلاعات دانشگاه علوم انتظامی امین.

مقدمه

با وجود اهمیت و حساسیت مأموریت فرماندهی پلیس دیپلماتیک در قبال حفاظت و حراست از مراکز دیپلماتیک برابر ماده ۲۲ کنوانسیون وین^۱، به سبب برخی عوامل درون و برون‌سازمانی و موانع راهبردی مأموریتی جهت نیل به اهداف استراتژیک، این مراکز در معرض آسیب‌پذیری قرار می‌گیرند. آشکار است که هر یک از انواع این مشکلات موجب کاهش منزلت و اعتبار سازمان در ابعاد کارایی و اثربخشی شده و زمینه‌تزلزل بهره‌وری را فراهم می‌کند (ذوالعین، ۱۳۸۴: ۳۴۷). با توجه به قدمت کمی که از تشکیل فرماندهی پلیس دیپلماتیک می‌گذرد، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک کشور با سایر کشورها و ترسیم نقشه راه برای رسیدن به اهداف راهبردی در آینده و همچنین کاهش هزینه اجرای مأموریت‌ها به جهت انجام اولویت‌بندی آن و در نهایت اتخاذ تدابیر تاکتیکی لازم برای جلوگیری از فرسایش نیرو و تجهیزات همراه با افزایش توانمندی‌های درون‌سازمانی، چرایی انجام این تحقیق است. با وجود شدت و میزان اینگونه عوامل و سایر موضوعات مؤثر بر آن، تلاش این پژوهش بر آن است تا پاسخی علمی برای این سؤال اصلی تحقیق بیابد که همگرایی یا واگرایی عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در پارامترهای اصول امنیت فیزیکی، تعامل با جامعه دیپلماتیک، توسعه و رشد و یادگیری سازمانی به چه میزان است؟

هر سازمان برای حفظ و حراست از سرمایه‌های در اختیار و افزایش کیفی و کارآمدی آن، خط‌مشی و روش‌های مطلوبی را باید به کار بندد تا بتواند سازمانی پرتوان، بالنده و پویا داشته باشند. یکی از عوامل مؤثر در حفظ و نگهداشت سرمایه‌های سازمانی شناخت نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدیدهای متصور برای آن سازمان است. لذا احصاء عوامل مذکور و تدوین برنامه راهبردی از طریق مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با سایر کشورهای توسعه‌یافته نه تنها باعث پویایی سیستم، بلکه باعث تسریع در روند امور محوله به نحو مطلوب می‌شود که حاصل نهایی آن صرفه‌جویی در منابع مالی و انسانی است. برعکس در صورت عدم توجه به این‌گونه موضوعات علاوه بر هدر رفت منابع مالی، نیروی انسانی آن آسیب می‌بینند

۱. کشور پذیرنده وظیفه خاص دارد، کلیه تدابیر لازم را به‌منظور اینکه امکان دیپلماتیک مورد تجاوز و خسارت قرار نگرفته و آرامش و شئون آن متزلزل نشود، اتخاذ کند.

و عضو آسیب‌دیده در سازمان به‌منزله از دست دادن سرمایه عظیم سازمان است. فرماندهی پلیس دیپلماتیک نیز از این مهم استثناء نبوده و به دلیل حجم بالای مأموریت، گستردگی و پراکندگی اماکن سیاسی، اصول امنیت فیزیکی، تعامل با جامعه دیپلماتیک و عوامل مربوط به توسعه رشد و یادگیری غیرقابل انکار است. گفتنی است در صورت عدم انجام این‌گونه پژوهش‌ها و به‌کارگیری راهکارهای پیشنهادی آن جهت بهبود و ارتقای عملکرد فرماندهی پلیس دیپلماتیک علی‌رغم اینکه نسبت به گذشته روند روبه‌بهبود را طی نخواهد کرد، بلکه به دلیل نبود نقشه راه و ترسیم اهداف راهبردی، نخواهد توانست از وضعیت موجود خارج شده و از ابتکار عمل کافی در انجام مأموریت و تحقق اهداف و مطلوبیت‌های اساسی برخوردار شود. پژوهش‌هایی در زمینه شناخت عوامل مؤثر بر پارامترهای مورد بررسی در این تحقیق صورت پذیرفته است، اما سهم سازمان‌های نظامی، به خصوص سازمان رده‌های پلیس کشور در این زمینه ناچیز است. با توجه به اهمیت اماکن دیپلماتیک و کنترل این اماکن توسط پلیس اطلاعات و امنیت در کشور، بررسی پارامترهای حفاظت فیزیکی، تعاملات با جامعه دیپلماتیک، توسعه، رشد و یادگیری سازمانی، امری اجتناب‌ناپذیر است. هدف از این تحقیق، بررسی پارامترهای مذکور در پلیس دیپلماتیک کشور و مقایسه آن با کشورهای انگلستان و فرانسه و تعیین همگرایی یا واگرایی میان آن‌ها است. در همین راستا، می‌توان به‌اختصار، هدف اصلی تحقیق را مطالعه تطبیقی نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با انگلستان و فرانسه، همچنین بررسی عملکرد آن‌ها در سه مقوله اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک، حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک و برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک را به‌عنوان اهداف فرعی تحقیق بیان کرد.

تعریف مفاهیم

مراکز نمایندگی: طبق تعریف ماده اول کنوانسیون، اصطلاح مراکز نمایندگی^۱ چنین تعریف شده است: «اماکن نمایندگی یعنی ابنیه یا قسمت‌هایی از ابنیه و زمین متصل به آنکه مالک آن هر که باشد برای انجام مقاصد مأموریت مورد استفاده قرار گیرد». همه کسانی

۱. Embassy

که در یک نمایندگی دیپلماتیک کار می‌کنند و از دولت فرستنده حقوق می‌گیرند، اعضای نمایندگی را تشکیل می‌دهند (ذوالعین، ۱۳۸۴: ۳۶۰).

پلیس دیپلماتیک: پلیس دیپلماتیک یکی از یگان‌های تابعه پلیس اطلاعات و امنیت عمومی ناجا است که وظیفه حراست و تأمین امنیت کلیه سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها، اقامتگاه‌های سفرا، همچنین مراکز و اماکن وابسته به نمایندگی‌های سیاسی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی مقیم جمهوری اسلامی ایران را به صورت تمام‌وقت (۲۴ ساعته) بر عهده دارد (نجفی، ۱۳۹۱: ۱۱).

اهداف سازمانی: نتایجی را که یک سازمان در آینده جستجو می‌کند، اهداف سازمانی می‌نامند. هر هدف برای آنکه مفید و ارزشمند باشد، باید مشخص، قابل سنجش، قابل دسترسی و سازگار با سایر هدف‌های سازمانی باشد. هدف‌ها برای موفقیت سازمان لازم و ضروری هستند و تعیین‌کننده مسیر سازمان می‌باشند. آن‌ها به سازمان کمک می‌کنند ارزیابی را انجام دهد، هم‌افزایی کند، اولویت‌ها را تعیین کند، امور را هماهنگ کند و برای برنامه‌ریزی، سازماندهی، ایجاد انگیزه در کارکنان و کنترل فعالیت‌های سازمان به شیوه‌ای اثربخش عمل کند (یاورپناه، ۱۳۸۲: ۱۰-۱۱).

کنوانسیون وین: یکی از انواع قرارداد است که در آن قواعد و مقررات بین‌المللی عمومی که دامنه اعتبار آن وسیع و گاه جهانی است، گنجانیده می‌شود. در زبان فارسی، گاه کنوانسیون را برابر «قرارداد» یا «عهدنامه» می‌آورند. ولی اصطلاح «کنوانسیون» ارجح است و امروزه در زبان فارسی عیناً پذیرفته شده است. به عنوان مثال، می‌توان به کنوانسیون وین سال ۱۹۶۱ در خصوص روابط دیپلماتیک و کنوانسیون وین سال ۱۹۶۳ در خصوص روابط کنسولی اشاره کرد (ذوالعین، ۱۳۸۴: ۳۵۰).

از آنجا که بررسی دقیق پیشینه پژوهش از الزامات کار پژوهشگر است و کلیه پژوهش‌های علمی بر پایه نتایج و مطالعات پیشین استوار هستند، این تحقیق نیز ابتدا به بیان و ارائه خلاصه‌ای از اهم مباحث تحقیقات پیشین می‌پردازد. رنجبر، مردانی شهر بابک و پیرایش (۱۳۹۶) به ارائه مدلی جهت ارزیابی حفاظت فیزیکی از تأسیسات حیاتی جهت پدافند غیرعامل در برابر تهدیدهای فیزیکی و خرابکارانه پرداختند. آن‌ها بیان داشتند یکی از

مهم‌ترین روش‌های پدافند غیرعامل زیرساخت‌ها، حفاظت فیزیکی از تأسیسات حیاتی آن‌ها است. این حفاظت سبب می‌شود تا احتمال موفقیت‌آمیز بودن حمله فیزیکی و خرابکارانه کاهش یابد. در این مقاله، مدلی کارآمد و اثربخش برای ارزیابی حفاظت فیزیکی تأسیسات حیاتی بر مبنای نقطه شناسایی بحرانی ارائه شده است. در این مدل نیازی به محاسبه احتمال موفقیت‌آمیز بودن حمله برای تمامی مسیرهای تهاجم به تأسیسات حیاتی موردنظر نیست. همچنین، ویژگی‌ها و قابلیت‌های مهاجمان در محاسبه احتمال موفقیت‌آمیز بودن حمله به تأسیسات حیاتی در نظر گرفته شده است. برای محاسبات مدل و تعیین احتمال موفقیت‌آمیز بودن حمله به تأسیسات حیاتی از روش مونت کارلو استفاده شده است که سبب می‌شود تا نیازی به استفاده از روش‌های محاسباتی قطعی و پیچیده با احتمالات شرطی تودرتو نباشد. شعبانی و کلهر (۱۳۹۵) نیز به بررسی نقش پلیس دیپلماتیک در حمایت از مصونیت‌ها و مزایای قانونی نمایندگان کشورهای خارجی در ایران پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد پلیس دیپلماتیک در سه مرحله پیش‌بینی، پیشگیری و پیگیری با رویکردهای آموزشی، اطلاعاتی و عملیاتی ضمن انجام نظارت‌ها و بازرسی بر روند اجرای مأموریت‌ها در ساختار تعریف شده در دو حوزه صف و ستاد، با استفاده از ظرفیت سایر سازمان‌های درون و برون‌سازمانی، به انجام وظیفه در خصوص حمایت از نمایندگان رسمی کشورهای خارجی در داخل ایران می‌پردازد. پلیس دیپلماتیک یک نهاد ساخت یافته از دل قوانین بین‌المللی است که با پشتوانه قوانین داخلی و همکاری سایر نهادهای مسئول در روابط بین‌الملل، وظیفه حمایت از مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک در ابعاد امنیتی، انتظامی و حفاظتی را بر عهده دارد و بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت اصلی‌ترین نقش این پلیس، تأمین بستر امنیت لازم برای اجرای مأموریت‌های دیپلماتیک کشورها است. همچنین، رضاییان فرد، حسین‌پور، تقوی و نجفی (۱۳۹۵)، به بررسی اولویت‌بندی مؤلفه‌های ایجاد رضایت‌مندی در کارکنان پلیس دیپلماتیک (تیم حفاظتی) پرداختند. یافته‌های پژوهش بیانگر ارتباط تمامی مؤلفه‌های تشکیل دهنده است که مهم‌ترین آن‌ها عبارت است از: مؤلفه حقوق با ضریب ۵۱/۹۸۲ و مؤلفه همکاران با ضریب ۵۱/۸۷۶ که بیش‌ترین ضریب رضایت‌مندی را در کارکنان جامعه فوق به دست آورده است.

یاوری، نجفی و شریفی زاده (۱۳۹۵)، به بررسی تأثیر سیستم اطلاعات جمعیت بر پیشگیری از وقوع جرائم علیه مراکز دیپلماتیک تهران پرداختند. نتایج حاکی از آن بود که از نظر افراد دارای سابقه کار، سیستم اطلاعات جمعیت در پیشگیری از وقوع جرائم مؤثر است و با توجیه مسئولان و مدیران مربوطه، از کارایی این سیستم و نوع صحیح پیاده‌سازی روش‌های آن می‌توان نقش بسزای آن را مشاهده کرد. از جمله موارد مهم برای کاربردسازی این سامانه می‌توان به به‌کارگیری عوامل مخبر و منبع زبردست و کارا، و، پلایش و تجزیه و تحلیل صحیح اطلاعات به‌دست آمده از شناسایی ساکنان همجوار مراکز دیپلماتیک و تردهای به این مراکز با ثبت دقیق و جامع آن‌ها در سیستم اطلاعات جمعیت نام برد. همچنین، غفاری و تاران (۱۳۹۲)، به بررسی امنیت اماکن دیپلماتیک پرداختند. آن‌ها بیان داشتند اهمیت موضوع امنیت و به‌ویژه امنیت اماکن دیپلماتیک ما را به این مهم رهنمون می‌سازد که مسئله امنیت اماکن نیازمند کندوکاو بسیار زیادی است و باید کارهای پژوهشی بسیار زیادی بر روی آن انجام گیرد تا اجرای این مأموریت در کشور پذیرنده به نحو احسن صورت پذیرد و در حین انجام وظیفه، در مأموریت کشور فرستنده نیز خللی وارد نشود. اماکن دیپلماتیک به علت اهمیتشان در انجام مأموریت‌های کشور فرستنده باید توسط بهترین نیروهای کشور پذیرنده مورد حفاظت قرار گیرند. هر چند این نحوه حفاظت امکان، رصد اطلاعاتی کشور پذیرنده را از فعالیت‌های کشور فرستنده بالا می‌برد، اما در عین حال نمی‌توان به مبحث حفاظت بی‌توجه بود. در ضمن کشور پذیرنده باید بهترین امکانات را برای تملک اماکن دیپلماتیک به کشور فرستنده بدهد و همچنین باید از لحاظ منطقه مورد توجه به مسائل امنیتی و نحوه حفاظت از این منطقه به کشور فرستنده تذکرات لازم داده و تنها به عنوان یک مشاور و کمک دهنده عمل شود، نه اینکه در انتخاب آن‌ها دخالت کنند.

کاس و جک (۲۰۱۴)، به بررسی تهدیدهای نامتقارن، دفاع و تعامل با جرائم در مراکز دیپلماتیک ایالات متحده پرداختند. نتایج حاکی از آن بود که مبارزه علیه تهدیدهای امنیتی بر اساس شرایط جغرافیایی و سایر عوامل منطقه‌ای می‌تواند شامل تفکر و رویکردهای متنوع با راهبردهای نوین باشد؛ چراکه برقراری امنیت آنی با استفاده از ابزار و رفتارهای خشونت‌آمیز

می تواند پیامدهای غیر قابل قبولی داشته باشد. الکساندر^۱ (۱۹۹۱) نیز به بررسی امنیت سفارت و نقص خدمات خارجی ایالات متحده در اروپا قبل از جنگ جهانی دوم پرداخته است. در این پژوهش به نحوه معماری ساختمان و نقش ابزارهای شنود، حسگرها و دوربین‌های مخفی در ایجاد امنیت اشاره شده است.

همان‌گونه که بحث شد، در تحقیقات پیشین فقط به یک بخش از وظایف مربوط به پلیس دیپلماتیک در قبال اماکن دیپلماتیک اشاره شده است؛ مانند تهیه الگویی برای حفاظت از اماکن در برابر تهدیدات فیزیکی در تحقیق رنجبر و همکاران (۱۳۹۶)، حمایت از مصونیت‌ها و مزایای قانونی نمایندگان در پژوهش شعبانی و کلهر (۱۳۹۵). برخی دیگر از تحقیقات نیز به مسائل جانبی مربوط به کارکنان پلیس دیپلماتیک مانند رضایت‌مندی آن‌ها پرداخته‌اند؛ مانند تحقیق رضائیان فرد و همکاران (۱۳۹۵). سایر پژوهش‌های یادشده نیز به همین صورت هستند. علاوه بر این، هیچکدام از تحقیقات پیشین به صورت تطبیقی به مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک بین کشورها نپرداخته‌اند. تحقیق حاضر ضمن در نظر گرفتن مؤلفه‌های متعدد اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های سیاسی، حفاظت فیزیکی و تعامل و ارائه خدمات، به تطبیق نحوه عملکرد کشور ایران در رابطه با مؤلفه‌های پیش گفته با کشورهای اروپایی انگلستان و فرانسه پرداخته و از این جهات از تحقیقات پیشین متفاوت است.

روش‌شناسی تحقیق

با توجه به ماهیت و مشخصات روش کاربردی که منطبق با این پژوهش است، مطالعه تطبیقی نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با انگلستان و فرانسه به روش تحقیق بررسی و تحلیل اسنادی با رویکرد کیفی مورد پژوهش قرار گرفته است. در عین حال، پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های اکتشافی است؛ به این علت که پاره‌ای اوقات، محقق می‌خواهد نگاه عمیق‌تری به یک موضوع، موقعیت یا رخداد مانند تطبیق نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک کشورهای ایران، انگلیس و فرانسه و کیفیت فعالیت‌ها و موقعیت‌ها یا موارد مرتبط با آن را بررسی کند، از این روش استفاده شده است. به بیان دیگر، تحلیل حاضر علاوه بر آنکه ارزش تجسسی یا

1.. Alexander

پیشنهادی دارد، سعی شده ساختار ساز، مدل ساز یا فرضیه ساز نیز باشد (چاوا و نجمیاس، ۱۳۹۰: ۱۰۵، گال و بورگ و گال، ۱۳۹۶: ۸۱). از این رو، این نوع پژوهش‌ها از روش‌های مورد بحث پژوهشگران کمی متفاوت است و در آن تأکید بیشتری بر توصیف و تحلیل جامع است. جامعه آماری این تحقیق تعداد ۴۵ سند منتشر شده در حوزه پلیس دیپلماتیک حاوی آمار عملکردی و تصاویر پلیس دیپلماتیک کشورهای مورد بررسی مستخرج از اسناد منتشر شده، مقالات تولید شده و باز دیدهای به عمل آمده توسط فرماندهان و رؤسای پلیس دیپلماتیک ایران از نمایندگی‌های دیپلماتیک ایران و پلیس دیپلماتیک در کشورهای انگلستان و فرانسه است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز از روش تحلیل محتوا استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک در ایران، انگلستان و فرانسه

هدف اول پژوهش، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقوله اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک است. شاخص‌های احصاء شده از متون موجود در منابع اطلاعاتی، اقدامات اطلاعاتی کشورهای مورد مطالعه را به شرح جدول ۱ توصیف می‌کنند.

جدول ۱ - تحلیل محتوای مضمونی اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک

بعد: اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های سیاسی		
مؤلفه	ردیف	برداشت از اصل متن (گزاره)
جمع‌آوری، پرورش و بهره‌برداری اخبار	۱	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج دیپلمات‌ها به اماکن دیپلماتیک
	۲	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج خودروها به اماکن دیپلماتیک
	۳	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج دیپلمات‌ها به میهمانی‌ها و جشن‌ها
	۴	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج‌های سایر افراد شاخص و دولتی
	۵	جمع‌آوری اخبار توسط عوامل پلیس دیپلماتیک در پوشش نیروهای حفاظت فیزیکی
	۶	جمع‌آوری اخبار در پوشش گشت‌های محسوس و نامحسوس پیاده، موتوری و خودرویی
	۷	جمع‌آوری اخبار و اطلاعات در پوشش نیروهای همروان (اسکورت) و تشریفات به‌صورت پوششی
	۸	تبادل اخبار و اطلاعات و بررسی نیازمندی‌ها در جلسات نوبه‌ای (جمع‌آوری رسمی)
	۹	نصب دوربین‌های کنترل امنیتی درب‌ها و محیط پیرامونی سفارتخانه‌ها
کنترل سفرهای داخلی و خارجی	۱۰	کنترل، تأمین امنیت و حفظ جان و اموال اعضای رسمی نمایندگی‌های خارجی مقیم (حفاظت فیزیکی)
	۱۱	انجام هماهنگی مناسب برای تردد و مسافرت اعضای رسمی نمایندگی‌های سیاسی
	۱۲	سفر دیپلمات‌ها به مناطق مختلف کشور به جز برخی از شهرها و مراکز نظامی بلامانع است
	۱۳	اختصاص گیت مخصوص دیپلمات‌ها و مسافران سیاسی در مبادی مرزی (Diplomatic Crew)

رصد جشن‌ها و میهمانی‌ها	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به جشن‌ها، میهمانی‌های نمایندگی‌های دیپلماتیک (مانند روز ملی، جشن استقلال و مانند آن)	۱۴	مراسم نمایندگی‌های دیپلماتیک
رصد همایش‌ها	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به همایش‌های نمایندگی‌های دیپلماتیک	۱۵	
رصد جلسات کاری	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به جلسات کاری نمایندگی‌های دیپلماتیک	۱۶	
دوربین مداربسته	پایش تصویری نامحسوس سفارتخانه‌ها و محیط پیرامونی آن در هنگام مراسمات و مهمانی‌های خاص	۱۷	
مشخصات اعضای بومی شاغل در نمایندگی	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات اعضای بومی شاغل در نمایندگی دیپلماتیک	۱۸	کارمندان شاغل در نمایندگی دیپلماتیک
مشخصات اعضای غیربومی شاغل در نمایندگی	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات اعضای غیربومی شاغل در نمایندگی دیپلماتیک	۱۹	

مشخصات همسایگان نماینده	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی مشخصات ساکنین همجوار نماینده دیپلماتیک	۲۰	تهیه شناسنامه امنیتی مراکز دیپلماتیک
مشخصات دیپلمات‌ها	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی مشخصات بستگان و مرتبطان دیپلمات‌ها	۲۱	
نزدیک‌ترین مراکز خدماتی	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی نزدیک‌ترین مراکز انتظامی، نظامی و خدمات اضطراری	۲۲	
امکانات بازدارنده و وضعیت حفاظت فیزیکی نمایندگی؛	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی شناسنامه حفاظت فیزیکی نماینده	۲۳	
محل استقرار مأموران حفاظت	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی وضعیت محل استقرار مأموران حفاظت	۲۴	
تجهیزات انفرادی گروه حفاظت	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی تجهیزات انفرادی اعضای گروه حفاظتی نمایندگی	۲۶	
فاصله تا یگان ویژه پلیس	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی فاصله تا یگان ویژه پلیس دیپلماتیک	۲۷	
مشخصات افراد سابقه‌دار و شرور ساکن در محله	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی مشخصات افراد سابقه‌دار و شرور ساکن در اطراف مراکز دیپلماتیک	۲۸	
شناسنامه خودروهای	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی شناسنامه خودروهای مورد استفاده در مراکز دیپلماتیک	۲۹	
مشخصات گواهی‌نامه‌های اخذ شده	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی مشخصات گواهی‌نامه‌های اخذ شده توسط دیپلمات‌ها	۳۰	
مشخصات دفاتر و مراکز وابسته	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی مشخصات دفاتر و مراکز وابسته به نمایندگی‌های دیپلماتیک	۳۱	
سوابق رخداد های امنیتی	ثبت، نگهداری و بهروزرسانی سوابق رخداد های امنیتی	۳۲	
اطلاعات اقامتگاه	ثبت و نگهداری اطلاعات اقامتگاه‌های کارکنان شاغل در سفارتخانه	۳۳	

حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک در ایران، انگلستان و فرانسه

هدف دوم پژوهش، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقوله حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک است. شاخص‌های احصاء شده از متون موجود در منابع اطلاعاتی، اقدامات حفاظت فیزیکی کشورهای مورد مطالعه را به شرح جدول ۲ توصیف می‌کنند.

جدول ۲ - تحلیل محتوای مضمونی حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک

بعد: حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک		
مؤلفه	ردیف	برداشت از اصل متن (گزاره)
تهیه نقشه وضعیت نمایندگی‌های دیپلماتیک سطح حوزه مأموریتی	۱	تنظیم نقشه وضعیت پراکنش نمایندگی‌های دیپلماتیک
	۲	تنظیم نقشه وضعیت بلوک‌بندی‌های جدید در محدوده تحت پوشش
	۳	تنظیم نقشه نحوه چیدمان کیوسک‌های نگهبانی
	۴	تنظیم نقشه مسیر تردد گشتی‌ها
	۵	تنظیم نقشه مراکز نظامی و انتظامی، خدمات اضطراری در موقعیت مراکز دیپلماتیک
	۶	تهیه و تنظیم وضعیت بهره‌مندی سفارتخانه‌ها از تجهیزات و امکانات حفاظتی (چک‌لیست انتظامی)
	۷	تهیه و تنظیم و کنترل وضعیت ترافیکی محل نمایندگی (چک‌لیست ترافیکی)
	۸	تهیه و تنظیم وضعیت امنیتی محل نمایندگی (چک‌لیست امنیتی)
حفاظت تشدید	۹	تهیه برنامه‌های تشدید حفاظت توسط رده انتظامی یگان تحت امر برای حفاظت از مراکز دیپلماتیک سطح حوزه مأموریتی (در ایام خاص)
ویژه حفاظت عملکرد یگان گزارش	۱۰	ثبت روزانه همه اطلاعات مربوط به گزارش عملکرد روزانه یگان‌های ویژه حفاظت از مراکز دیپلماتیک تحت پوشش
اعضای گروه نظارت بر آموزشی و حفاظتی	۱۱	آموزش اعضای تیم حفاظتی قبل از اعزام به مأموریت
	۱۲	نظارت بر عملکرد اعضای گروه حفاظتی مستقر در مقابل مراکز دیپلماتیک، تهیه گزارش (تعرفه) و ثبت در پرونده مربوطه

کنترل مراسم و تجمعات مراکز دیپلماتیک	۱۳	برنامه‌ریزی برای کنترل مراسم و تجمعات نمایندگی‌های سیاسی با توجه به استعداد نیرو و امکانات موجود	کنترل مراسم و تجمعات مراکز دیپلماتیک
هماهنگی با یگان‌های پشتیبان	۱۴	هماهنگی با سایر یگان‌های حفاظتی پشتیبان انتظامی	
هماهنگی با آتش‌نشانی، اورژانس و مانند آن‌ها	۱۵	هماهنگی با سایر مبادی مربوطه از جمله آتش‌نشانی، اورژانس و مانند آن‌ها	
گشت‌های انتظامی؛	۱۶	انجام گشت‌های خودرویی	گشت انتظامی
گشت‌های انتظامی؛	۱۷	انجام گشت‌های موتوری	پلیس دیپلماتیک
گشت‌های انتظامی.	۱۸	انجام گشت‌های پیاده	
نگهبانی از اماکن	۱۹	استقرار مأموران مسلح (به سلاح سرد) در مقابل نمایندگی‌های سیاسی و اقامتگاه‌های سفرا و نمایندگی‌های سازمان‌های بین‌المللی	
نگهبانی از اماکن	۲۰	استقرار مأموران مسلح (به سلاح گرم) در مقابل نمایندگی‌های سیاسی و اقامتگاه‌های سفرا و نمایندگی‌های سازمان‌های بین‌المللی	
نگهبانی از اماکن	۲۱	استقرار مأموران مسلح در مقابل محل اجرای مراسم‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی	
نگهبانی از اماکن	۲۲	اختصاص کیوسک‌های نگهبانی تیم حفاظتی برای هر سفارتخانه به‌صورت مجزا	حفاظت از ساختمان‌های نمایندگی
تجهیزات	۲۳	تجهیزات باطوم بی‌سیم و سپر در کیوسک‌ها	
تجهیزات	۲۴	امکان تردد نگهبانان تیم حفاظتی در بیرون و داخل سفارت	
تجهیزات	۲۵	سیستم‌های هشدار سریع و آلام‌های نصب‌شده	
نحوه کنترل	۲۶	بیشتر کنترل‌ها به‌صورت نامحسوس است	
تجهیزات	۲۷	استفاده از بازرسی بدنی و چک اشعه (X-ray) در تردد به سفارتخانه‌ها	
تجهیزات	۲۸	مانیتورینگ و مراقبت فیزیکی ساختمان به‌وسیله تلویزیون با بهره‌گیری از دوربین مداربسته پیرامون سفارت	
نحوه کنترل	۲۹	استفاده از یک تیم حفاظتی برای سفارتخانه‌های متمرکز در یک خیابان	
تجهیزات	۳۰	استفاده از فنس و داربست در حفاظت از ساختمان‌های نمایندگی به‌صورت موقت و در برخی ایام خاص	
یگان محافظ	۳۱	استفاده از کارکنان پلیس برای حفاظت از اماکن دیپلماتیک	

تجهیزات	در نظر گرفتن کارت تردد الکترونیکی برای ساکنین	۳۲	حفاظت از اقامتگاه‌های دیپلماتیک
تجهیزات	اختصاص کارت تردد الکترونیکی خودروی ساکنین	۳۳	
خدمات	اختصاص گشت انتظامی برای اقامتگاه‌ها	۳۴	
خدمات	اختصاص پاس پلاک ثابت در برخی اقامتگاه‌های مهم	۳۵	
تجهیزات	شنود و کنترل مکالمات و ارتباطات الکترونیکی	۳۶	
خدمات	تأسیس واحدی در پلیس دیپلماتیک برای پاسخ‌گویی سریع به نیازها و ضرورت‌های کاری نمایندگی‌های سیاسی	۳۷	
خدمات و هماهنگی	اعلام مشخصات خودروهای گشت حفاظت از اقامتگاه‌ها و مراکز دیپلماتیک به سفارتخانه‌ها	۳۸	
تجهیزات	استفاده از سامانه مانیتورینگ و درب متحرک حسب ضرورت	۳۹	
یگان محافظ	وجود نیروهای ویژه و خاص آماده اعزام برای مقابله با تهدیدات بمب‌گذاری و مانند آن	۴۰	

برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک در ایران، انگلستان و فرانسه
 هدف سوم پژوهش، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقوله برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک است. شاخص‌های احصاء شده از متون موجود در منابع اطلاعاتی، برقراری تعامل و ارائه خدمات کشورهای مورد مطالعه را به شرح جدول ۳ توصیف می‌کنند.

جدول ۳ - تحلیل محتوای مضمونی برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک

بعد: برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک			
مؤلفه	ردیف	برداشت از اصل متن (گزاره)	مضمون (شاخص)
دریافت و تمدید روادید اقامت اعضای نمایندگی‌های خارجی و کارت شناسایی آن‌ها	۱	درخواست‌های صدور روادید ورود قبل از ورود به کشور میزبان	صدور روادید
	۲	درخواست صدور روادید در خارج از کشور از طریق ارسال یادداشت رسمی از سوی وزارت امور خارجه	صدور روادید
	۳	دیپلمات‌های ساکن در سفارتخانه‌های مستقر در خاک کشور میزبان مشخصات نفراتی که قصد ورود به این کشور را دارند از طریق سامانه‌های موجود بین سفارتخانه و پلیس دیپلماتیک وجود دارد منعکس می‌کنند	صدور روادید

۴	تقاضای صدور یا تمدید روادید برای کارکنان محلی غیربومی که گذرنامه عادی دارند از طریق ارسال یادداشت رسمی صورت می‌گیرد	صدور روادید	دریافت و تمدید روادید اقامت و کارت شناسایی	
۵	صدور کارت شناسایی کارکنان محلی (بومی و غیربومی) نمایندگی‌های مقیم از طریق اداره کل تشریفات	صدور کارت شناسایی		
۶	تقاضای صدور یا تمدید روادید خدمه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم از طریق ارسال یادداشت رسمی	صدور روادید		
۷	برای خدمه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم کارت شناسایی صادر نمی‌شود	صدور کارت شناسایی		
۸	صدور روادید ورود برای کارمندان نمایندگی‌هایی که کشورهای آن‌ها با کشور میزبان تفاهم‌نامه لغو روادید منعقد کرده‌اند، براساس مفاد موافقت‌نامه فی‌مابین است	صدور روادید		
۹	مسیرهای خروج اضطراری (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	خدمات مهندسی		ارائه مشاوره‌های تخصصی و اطلاع‌رسانی به جامعه دیپلماتیک مقیم
۱۰	درهای ورودی و خروجی نمایندگی (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	خدمات مهندسی		
۱۱	محل قرارگیری پنجره‌ها و بالکن‌ها (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	خدمات مهندسی		
۱۲	محل قرارگیری شیرها و لوله‌های اصلی گاز، آب و فیوزهای برق (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	خدمات مهندسی		
۱۳	خلاصه مطالب به تلفن همراه رئیس نمایندگی ارسال می‌شود	ارتباط و اطلاع‌رسانی	اطلاع‌رسانی به جامعه دیپلماتیک	
۱۴	ارسال ایمیل برای اطلاع‌رسانی اخبار به نمایندگی‌های دیپلماتیک	ارتباط و اطلاع‌رسانی		
۱۵	ارسال اطلاعات به بورد اطلاعاتی امن پلیس دیپلماتیک که نمایندگی می‌تواند با واردکردن گذرواژه دیپلماتیک و رمز عبور داده‌شده به اطلاعات درج بر روی سایت دسترسی داشته باشند	ارتباط و اطلاع‌رسانی		
۱۶	ارسال اطلاعات به صفحه اینترنتی امن که نمایندگی‌های سیاسی می‌توانند با واردکردن گذرواژه و رمز عبور مخصوص خود از موضوعات موردنظر پلیس دیپلماتیک مندرج در سایت آگاهی یابند	ارتباط و اطلاع‌رسانی		
۱۷	جزئیات تماس رابطان آن‌ها که برای ارتباط و پشتیبانی مداوم با آن‌ها تعیین شده‌اند داده می‌شود	ارتباط و اطلاع‌رسانی		
۱۸	اپراتور پلیس دیپلماتیک به‌طور ۲۴ ساعته برای هرگونه درخواست در دسترس است	ارتباط و اطلاع‌رسانی		

بیمه خودرو	۱۹	تمامی خودروهای نمایندگی‌ها و اعضای آنها می‌بایست از بیمه کامل توسط یکی از شرکت‌های بیمه در کشور میزبان برخوردار باشند	فوتابین و مقررات راهنمایی و رانندگی
مقررات راهنمایی و رانندگی	۲۰	کلیه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم مکلف هستند مقررات راهنمایی و رانندگی کشور میزبان را رعایت کنند	
مقررات راهنمایی و رانندگی	۲۱	خودروی دیپلمات‌ها از برخی از معافیت‌های راهنمایی و رانندگی برخوردار هستند	
مقررات راهنمایی و رانندگی	۲۲	اعمال قانون در برخورد با جرایم راهنمایی و رانندگی نمایندگان سیاسی و اخذ جریمه و رانندگی نمایندگان سیاسی	
مقررات راهنمایی و رانندگی	۲۳	در برخورد با جرایم راهنمایی و رانندگی نمایندگان سیاسی جریمه‌ای اخذ نمی‌شود، ولی آن تخلفات و مرتکب آن‌ها در روزنامه محلی به چاپ می‌رسد	
مقررات راهنمایی و رانندگی	۲۴	برای رانندگی کادر سیاسی و کارمندان اداری و فنی نمایندگان‌ها در کشور میزبان، داشتن گواهینامه بین‌المللی یا داخلی الزامی است	
صدور مدرک المثنی	۲۵	چنانچه مدارک خودرو از قبیل کارت مالکیت، شناسنامه و پروانه سبز گمرکی مفقود یا ربه‌ده شود، می‌بایست بلافاصله به نزدیک‌ترین یگان نیروی انتظامی (کلانتری یا پاسگاه) مراجعه و نسبت به تنظیم گزارش اقدام کنند. سپس یک نوبت آگهی در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار درج و تصویر گزارش پلیس و اصل برگ آگهی روزنامه را طی یادداشتی به این اداره کل ارسال کنند تا جهت صدور المثنی با مقامات ذی‌ربط هماهنگ شود	مدرک المثنی
صدور مدرک المثنی	۲۶	در صورت مفقود شدن مدارک نمایندگان سیاسی، پس از اعلام سفارت از طریق سامانه پلیس کشور میزبان پس از بررسی‌های لازم، هماهنگی‌های لازم را جهت صدور المثنی با مقامات ذی‌ربط انجام می‌دهد	
صدور مدرک المثنی	۲۷	چنانچه مدارک خودرو از قبیل کارت مالکیت، شناسنامه و پروانه سبز گمرکی مفقود یا ربه‌ده شود به یکی از نمایندگی‌های اداره اطلاعات و ارتباطات پلیس مراجعه می‌شود	
اسباب و اثاثیه	۲۸	تهیه لوازم شخصی موردنیاز با استفاده از معافیت مالیاتی از خارج از کشور میزبان یا در کشور میزبان	لوازم و اسباب و اثاثیه اعضای نمایندگی
اسباب و اثاثیه	۲۹	برای کسب مجوز، اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم باید در ابتدا و انتهای مأموریت خویش فهرست کالاهایشان را به‌طور کامل تهیه کنند	

امور پیک و پستی	دریافت و ارسال پیک سیاسی نمایندگی‌های مقیم براساس اصل عمل متقابل، بدون بازرسی و بدون عبور از دستگاه اشعه ایکس، از مبادی ورودی و خروجی صورت می‌پذیرد	۳۰	امور پیک، پست و بار سیاسی
امور پیک و پستی	دریافت و ارسال پست سیاسی نمایندگی‌های خارجی مقیم با ارسال یادداشت رسمی ممهور به مهر سفارت‌خانه خارجی مقیم	۳۱	
امور پیک و پستی	بار سیاسی نمایندگی‌ها و لوازم شخصی غیرهمراه اعضای نمایندگی‌های خارجی بعد از ورود، در انبار گمرک نگهداری می‌شوند و در صورتی که فاقد ارقام ممنوعه ذکر شده باشند، مجوز ترخیص آن‌ها صادر خواهد شد	۳۲	
استفاده از سلاح شکاری	استفاده از سلاح شکاری توسط اعضای نمایندگی‌های خارجی مستلزم ارسال یادداشت رسمی و تکمیل فرم‌های مربوطه جهت بررسی و صدور پروانه شکار براساس مقررات داخلی کشور میزبان است	۳۳	استفاده از سلاح شکاری
خروج سلاح شکاری	خروج سلاح شکاری با ارسال یادداشت و با ذکر مشخصات سلاح امکان‌پذیر است	۳۴	
استفاده از سلاح شکاری	استفاده از سلاح شکاری توسط اعضای نمایندگی‌های خارجی در کشور میزبان نیاز به اخذ مجوز ندارد، ولی باید طبق مقررات کشور باید ملاحظات امنیتی اعلام‌شده به سفارتخانه‌ها رعایت شود	۳۵	
مشکلات حقوقی و قضایی	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم می‌بایست از طریق ارسال یادداشت به اداره کل تشریفات منعکس شود	۳۶	حقوقی پیگیری مشکلات حقوقی و قضایی
مشکلات حقوقی و قضایی	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم، از طریق ثبت در سامانه پلیس به رده‌های حقوقی ذی‌ربط منعکس شود	۳۷	
مشکلات حقوقی و قضایی	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم از طریق یادداشت به اداره اطلاعات و ارتباطات پلیس ارسال می‌شود	۳۸	
ساخت‌وسازه، خریدوفروش املاک	نمایندگی‌های مقیم می‌توانند براساس اصل عمل متقابل و با کسب مجوز از وزارت امور خارجه نسبت به ساخت‌وساز و خریدوفروش املاک موردنظر خود اقدام کنند	۳۹	مقررات مربوط به ساخت‌وساز، خریدوفروش یا اجاره املاک
خرید ملک	اعضای نمایندگی‌های مقیم مجاز به خرید ملک در کشور میزبان نمی‌باشند	۴۰	
اجاره ملک	نمایندگی‌ها و اعضای آن‌ها می‌توانند املاک موردنیاز خود را از شهروندان کشور میزبان اجاره کنند	۴۱	

معاذت‌های مالیاتی و گمرکی	۴۲	نماینده‌گی دیپلماتیک برای وارد کردن لوازم شخصی مورد نیاز خود و اعضای خانواده‌شان به کشور از معافیت گمرکی برخوردار می‌باشند	وارد کردن لوازم شخصی
	۴۳	اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم بر اساس اصل عمل متقابل از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشند	معافیت از پرداخت مالیات
	۴۴	لوازم وارداتی برای مصارف شخصی دیپلمات‌ها از معافیت مالیاتی برخوردار می‌باشند	مالیات واردات لوازم شخصی
	۴۵	اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم از پرداخت مالیات مکالمات تلفنی و مالیات آب، برق، گاز و سوخت معاف نمی‌باشند	مالیات دریافت خدمات
مقرران مربوط به امور مخبرانی، مأموران، ارتباطی، پستی، آب، برق، گاز و سوخت	۴۶	نماینده‌گی‌های سیاسی می‌بایست درخواست‌های خود در خصوص تلفن‌های ثابت و همراه، خطوط تلکس، بی‌سیم، نصب بشقاب ماهواره، ارتباطات رادیویی، صندوق پستی، آب، برق، گاز و سوخت را با ثبت در سامانهٔ مربوطه به اطلاع پلیس دیپلماتیک کشور میزبان برسانند	نحوهٔ به‌کارگیری خدمات
	۴۷	نماینده‌گی‌های سیاسی می‌بایست درخواست‌های خود را در این رابطه به‌صورت مکتوب اعلام کنند	نحوهٔ ارسال درخواست

بررسی تطبیقی

مقایسهٔ کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در نحوهٔ اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک: همان‌گونه که اشاره شد، هدف اول پژوهش مقایسهٔ عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقولهٔ اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک است. وضعیت این کشورها در خصوص این اقدامات به شرح جدول ۴ است.

جدول ۴ - مقایسه نحوه اقدامات اطلاعاتی کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه بر

نمایندگی‌های دیپلماتیک

ردیف	شاخص‌های اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک	کشورها		
		ایران	انگلستان	فرانسه
۱	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج دیپلمات‌ها به اماکن دیپلماتیک	✓	✓	✓
۲	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج خودروها به اماکن دیپلماتیک	✓	✓	✓
۳	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج دیپلمات‌ها به میهمانی‌ها و جشن‌ها	✓	✓	✓
۴	ثبت تمام اخبار مربوط به ورود و خروج‌های سایر افراد شاخص و دولتی	✓	✓	✓
۵	جمع‌آوری اخبار توسط عوامل پلیس دیپلماتیک در پوشش نیروهای حفاظت فیزیکی	✓	-	-
۶	جمع‌آوری اخبار در پوشش گشت‌های محسوس و نامحسوس پیاده، موتوروی و خودرویی	✓	✓	✓
۷	جمع‌آوری اخبار و اطلاعات در پوشش نیروهای همروان (اسکورت) و تشریفات به‌صورت پوششی	✓	✓	✓
۸	تبادل اخبار و اطلاعات و بررسی نیازمندی‌ها در جلسات نوبه‌ای (جمع‌آوری رسمی)	x	✓	x
۹	نصب دوربین‌های کنترل امنیتی درب‌ها و محیط پیرامونی سفارتخانه‌ها	x	✓	✓
۱۰	کنترل، تأمین امنیت و حفظ جان و اموال اعضای رسمی نمایندگی‌های خارجی مقیم (حفاظت فیزیکی)	✓	✓	✓
۱۱	انجام هماهنگی مناسب برای تردد و مسافرت اعضای رسمی نمایندگی‌های سیاسی	✓	-	-
۱۲	سفر دیپلمات‌ها به مناطق مختلف کشور به جز برخی از شهرها و مراکز نظامی بلامانع است	✓	✓	✓
۱۳	اختصاص گیت مخصوص دیپلمات‌ها و مسافران سیاسی در مبادی مرزی (Diplomatic Crew)	✓	✓	✓
۱۴	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به جشن‌ها، میهمانی‌های نمایندگی‌های دیپلماتیک (مانند روز ملی، جشن استقلال و غیره)	✓	-	-
۱۵	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به همایش‌های نمایندگی‌های دیپلماتیک	✓	-	-
۱۶	ثبت اخبار و اطلاعات مربوط به جلسات کاری نمایندگی‌های دیپلماتیک	✓	-	-
۱۷	پایش تصویری نامحسوس سفارتخانه‌ها و محیط پیرامونی آن در هنگام مراسمات و مهمانی‌های خاص	x	✓	✓

✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات اعضای بومی شاغل در نمایندگی دیپلماتیک	۱۸
✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات اعضای غیربومی شاغل در نمایندگی دیپلماتیک	۱۹
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات ساکنان همجوار نمایندگی دیپلماتیک	۲۰
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات بستگان و مرتبطان دیپلمات‌ها	۲۱
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی نزدیک‌ترین مراکز انتظامی، نظامی و خدمات اضطراری	۲۲
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی شناسنامه حفاظت فیزیکی نمایندگی	۲۳
✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی وضعیت محل استقرار مأموران حفاظت	۲۴
✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی تجهیزات انفرادی اعضای گروه حفاظتی نمایندگی	۲۶
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی فاصله تا یگان ویژه پلیس دیپلماتیک	۲۷
✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات افراد سابقه‌دار و شرور ساکن در اطراف مراکز دیپلماتیک	۲۸
✓	✓	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی شناسنامه خودروهای مورد استفاده در مراکز دیپلماتیک	۲۹
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات گواهی‌نامه‌های اخذ شده توسط دیپلمات‌ها	۳۰
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی مشخصات دفاتر و مراکز وابسته به نمایندگی‌های دیپلماتیک	۳۱
-	-	✓	ثبت، نگهداری و به‌روزرسانی سوابق رخدادهای امنیتی	۳۲
✓	✓	✓	ثبت و نگهداری اطلاعات اقامتگاه‌های کارکنان شاغل در سفارتخانه	۳۳

تطبیق انجام شده در این رابطه نشان می‌دهد اگرچه کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در خصوص ثبت اخبار مربوط به ورود و خروج دیپلمات‌ها و خودروها به اماکن دیپلماتیک، میهمانی‌ها و جشن‌ها و مواردی از این قبیل، سیاستی مشابه را دنبال می‌کنند، اما روش جمع‌آوری و ثبت این اخبار در این کشورها متفاوت است. در کشور ایران این اطلاعات از طریق عوامل نگهبان اماکن دیپلماتیک یا سایر عوامل خبررسان (مانند مخبران، گشت‌های محسوس و نامحسوس و غیره) به دست می‌آید یا اینکه استان‌ها اخبار مهم را در لحظه و اخبار غیر مهم را به صورت هفتگی و ماهیانه به پلیس

دیپلماتیک ارسال می‌کنند. ولی در کشورهای انگلستان و فرانسه به‌عنوان کشورهای پیشرفته، این اطلاعات از طریق پایش تصویر دوربین‌های تعبیه‌شده مقابل درب‌ها و محیط پیرامونی سفارتخانه‌ها به دست می‌آید. البته در یکی از منابع این‌گونه آمده است که در کشور انگلستان اخبار و اطلاعات و بررسی نیازمندی‌ها در جلسات نوبه‌ای تبادل می‌شود.

همچنین، در پاره‌ای از شاخص‌ها مانند هماهنگی مناسب برای تردد و مسافرت اعضای رسمی نمایندگی‌های سیاسی که در کشور ایران صورت می‌گیرد، مدرکی در رابطه با انجام یا عدم انجام این عمل در کشورهای انگلستان و فرانسه مشاهده نشد. بنابراین، در این مورد نمی‌توان به قطع یقین گفت که این دو کشور اروپایی از ایجاد هماهنگی‌های لازم مسافرتی برای اعضای رسمی نمایندگی‌های خارجی خودداری می‌کند. همچنین در مواردی مانند ثبت و نگهداری اطلاعاتی مانند ساکنان همجوار نمایندگی‌های دیپلماتیک، بستگان و مرتبطان دیپلمات‌ها و غیره که توسط پلیس دیپلماتیک در ایران ثبت می‌شود، به دلایل یادشده، نمی‌توان با اطمینان ۱۰۰ درصد گفت که این اطلاعات در کشورهای انگلستان و فرانسه ثبت نمی‌شوند، بلکه مدارک انجام چنین اقداماتی در این دو کشور اروپایی در منابع یافت نشد.

همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک: همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، متأسفانه در مورد برخی از شاخص‌ها، اطلاعات کاملی از هر سه کشور مورد مطالعه یافت نشد. بنابراین، ذکر این نکته ضروری است که ثبت اطلاعات در خصوص همگرایی کشورهای مورد مطالعه، فقط در رابطه با شاخص‌هایی مقدور است که اطلاعات هر سه کشور در آن زمینه یافت شده باشد. تعداد شاخص‌های مشترک بین هر سه کشور، ۱۹ شاخص است. به این ترتیب، میزان همگرایی کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه نسبت به شاخص اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک به شرح جدول ۵ است.

جدول ۵- همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک

فرانسه		انگلستان		ایران		نام کشورها
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۸۹/۵	۱۷	۸۴/۲	۱۶	—	—	ایران
۹۴/۷	۱۸	—	—	۸۴/۲	۱۶	انگلستان
—	—	۹۴/۷	۱۸	۸۹/۵	۱۷	فرانسه

داده‌های موجود در جدول ۵ نشان می‌دهد که همگرایی کشور ایران در شاخص‌های اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک با کشورهای انگلستان (در شاخص‌های یافت شده مشترک بین دو کشور) ۸۴/۲ درصد است. این میزان همگرایی بین ایران و فرانسه مقدار ۸۹/۵ درصد و این در حالی است که همگرایی بین دو کشور اروپایی بیشتر از همگرایی آن‌ها با ایران بوده است و در این شاخص‌ها، میزان بالایی برابر با ۹۴/۷ درصد است.

مقایسه کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در نحوه حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک: هدف دوم پژوهش، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقوله حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک است. نحوه عملکرد این سه کشور در جدول ۶ قابل مشاهده است.

جدول ۶- مقایسه کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در نحوه حفاظت فیزیکی از
نمایندگی‌های دیپلماتیک

کشورها	کشورها			شاخص‌های حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک	ردیف
	فرانسه	انگلستان	ایران		
-	-	✓	تنظیم نقشه وضعیت پراکنش نمایندگی‌های دیپلماتیک	۱	
-	-	✓	تنظیم نقشه وضعیت بلوک‌بندی‌های جدید در محدوده تحت پوشش	۲	
-	✓	✓	تنظیم نقشه نحوه چیدمان کیوسک‌های نگهداری	۳	

۴	تنظیم نقشه مسیر تردد گشتی‌ها	✓	-	-
۵	تنظیم نقشه مراکز نظامی و انتظامی، خدمات اضطراری در موقعیت مراکز دیپلماتیک	✓	-	-
۶	تهیه و تنظیم وضعیت بهره‌مندی سفارتخانه‌ها از تجهیزات و امکانات حفاظتی (چکلیست انتظامی)	✓	-	-
۷	تهیه و تنظیم و کنترل وضعیت ترافیکی محل نمایندگی (چکلیست ترافیکی)	✓	-	-
۸	تهیه و تنظیم وضعیت امنیتی محل نمایندگی (چکلیست امنیتی)	✓	-	-
۹	تهیه برنامه‌های تشدید حفاظت توسط رده انتظامی یگان تحت امر برای حفاظت از مراکز دیپلماتیک سطح حوزه مأموریتی (در ایام خاص)	✓	-	✓
۱۰	ثبت روزانه همه اطلاعات مربوط به گزارش عملکرد روزانه یگان‌های ویژه حفاظت از مراکز دیپلماتیک تحت پوشش	✓	-	-
۱۱	آموزش اعضای تیم حفاظتی قبل از اعزام به مأموریت	✓	-	✓
۱۲	نظارت بر عملکرد اعضای گروه حفاظتی مستقر در مقابل مراکز دیپلماتیک، تهیه گزارش (تعرفه) و ثبت در پرونده مربوطه	✓	-	-
۱۳	برنامه‌ریزی برای کنترل مراسم و تجمعات نمایندگی‌های سیاسی با توجه به استعداد نیرو و امکانات موجود	✓	✓	✓
۱۴	هماهنگی با سایر یگان‌های حفاظتی پشتیبان انتظامی	✓	✓	✓
۱۵	هماهنگی با سایر مبادی مربوطه از جمله آتش‌نشانی، اورژانس و مانند آن‌ها	✓	✓	✓
۱۶	انجام گشت‌های خودرویی	✓	✓	✓
۱۷	انجام گشت‌های موتوری	✓	✓	✓
۱۸	انجام گشت‌های پیاده	✓	✓	✓
۱۹	استقرار مأموران مسلح (به سلاح سرد) در مقابل نمایندگی‌های سیاسی و اقامتگاه‌های سفرا و نمایندگی‌های سازمان‌های بین‌المللی	✓	✓	×
۲۰	استقرار مأموران مسلح (به سلاح گرم) در مقابل نمایندگی‌های سیاسی و اقامتگاه‌های سفرا و نمایندگی‌های سازمان‌های بین‌المللی	✓	×	✓
۲۱	استقرار مأموران مسلح در مقابل محل اجرای مراسم‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی	✓	✓	✓
۲۲	اختصاص کیوسک‌های نگهبانی تیم حفاظتی برای هر سفارتخانه به‌صورت مجزا	✓	✓	×
۲۳	تجهیزات باطوم بی‌سیم و سپر در کیوسک‌ها	✓	✓	×
۲۴	امکان تردد نگهبانان تیم حفاظتی در بیرون و داخل سفارت	×	✓	✓
۲۵	سیستم‌های هشدار سریع و آلام‌های نصب‌شده	×	✓	×
۲۶	بیشتر کنترل‌ها به‌صورت نامحسوس است	×	✓	-
۲۷	استفاده از بازرسی بدنی و چک اشعه (X-ray) در تردد به سفارتخانه‌ها	×	✓	✓

✓	✓	x	مانیتورینگ و مراقبت فیزیکی ساختمان به‌وسیله تلویزیون با بهره‌گیری از دوربین مداربسته پیرامون سفارت	۲۸
✓	✓	✓	استفاده از یک تیم حفاظتی برای سفارتخانه‌های متمرکز در یک خیابان	۲۹
✓	x	✓	استفاده از فنس و داربست در حفاظت از ساختمان‌های نمایندگی به‌صورت موقت و در برخی ایام خاص	۳۰
x	✓	✓	استفاده از کارکنان پلیس برای حفاظت از اماکن دیپلماتیک	۳۱
✓	✓	x	در نظر گرفتن کارت تردد الکترونیکی برای ساکنان	۳۲
✓	✓	x	اختصاص کارت تردد الکترونیکی خودروی ساکنان	۳۳
✓	✓	✓	اختصاص گشت انتظامی برای اقامتگاه‌ها	۳۴
✓	✓	✓	اختصاص پاس پلاک ثابت در برخی اقامتگاه‌های مهم	۳۵
✓	✓	x	شنود و کنترل مکالمات و ارتباطات الکترونیکی	۳۶
x	✓	x	تأسیس واحدی در پلیس دیپلماتیک برای پاسخ‌گویی سریع به نیازها و ضرورت‌های کاری نمایندگی‌های سیاسی	۳۷
x	✓	x	اعلام مشخصات خودروهای گشت حفاظت از اقامتگاه‌ها و مراکز دیپلماتیک به سفارتخانه‌ها	۳۸
✓	✓	x	استفاده از سامانه مانیتورینگ و درب متحرک حسب ضرورت	۳۹
✓	✓	x	وجود نیروهای ویژه و خاص آماده اعزام برای مقابله با تهدیدهای بمب‌گذاری و مانند آن	۴۰

از ذکر این نکته نیز نباید غافل شد که در رابطه با فعالیت‌های کشورهای مورد مطالعه در خصوص حفاظت فیزیکی از اماکن دیپلماتیک، در ابتدا باید توجه داشت که اگر در کشور ایران به مواردی مانند تنظیم نقشه وضعیت پراکنش نمایندگی‌های دیپلماتیک، تنظیم نقشه وضعیت بلوک‌بندی‌های جدید در محدوده تحت پوشش، تنظیم نقشه نحوه چیدمان کیوسک‌های نگهبانی و مانند این اشاره شده و در رابطه با کشورهای انگلستان و فرانسه به این موضوعات اشاره نشده است، به این دلیل نیست که در این کشورهای اروپایی این اقدامات انجام نمی‌شود، بلکه تنها به این دلیل است که در رابطه با این موارد یادشده در منابع موجود مطلبی یافت نشد. پس همان‌طور که در مورد اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های سیاسی نیز اشاره شد، در این مورد نیز نمی‌توان به قطع یقین گفت که این اقدامات در کشورهای اروپایی مورد مطالعه انجام نمی‌شود.

همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک: در این رابطه نیز متأسفانه در مورد برخی از شاخص‌ها، اطلاعات کاملی از هر سه کشور مورد مطالعه یافت نشد. اطلاعات مربوط به ۲۹ شاخص بین کشور ایران با انگلستان و ایران با فرانسه یافت شده است و این تعداد میان کشور انگلستان و فرانسه ۲۷ شاخص است.

جدول ۷- همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک

فرانسه		انگلستان		ایران		نام کشورها
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۵۸/۶	۱۷	۵۱/۷	۱۵	—	—	ایران
۵۵/۵	۱۵	—	—	۵۱/۷	۱۵	انگلستان
—	—	۶۶/۶	۱۸	۵۸/۶	۱۷	فرانسه

داده‌های موجود در جدول ۷ نشان می‌دهد که همگرایی کشور ایران در شاخص‌های حفاظت فیزیکی از نمایندگی‌های دیپلماتیک با کشور انگلستان ۵۱/۷ درصد و با کشور فرانسه به میزان ۵۸/۶ درصد است. همگرایی بین دو کشور اروپایی در این زمینه، ۶۶/۶ درصد است.

مقایسه کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در نحوه برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک: هدف سوم پژوهش، مقایسه عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران با کشورهای انگلستان و فرانسه در مقوله برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک است. شاخص‌های احصاء شده از متون موجود در منابع اطلاعاتی، اقدامات اطلاعاتی کشورهای مورد مطالعه و وضعیت کشورها نسبت به این شاخص‌ها در جدول ۸ قابل مشاهده است.

جدول ۸ - تحلیل محتوای مضمونی برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک

ردیف	شاخص‌های برقراری تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک	کشورها		
		ایران	انگلستان	فرانسه
۱	درخواست‌های صدور روادید ورود قبل از ورود به کشور میزبان	✓	✓	✓
۲	درخواست صدور روادید در خارج از کشور از طریق ارسال یادداشت رسمی از سوی وزارت امور خارجه	✓	-	✓
۳	دیپلمات‌های ساکن در سفارتخانه‌های مستقر در خاک کشور میزبان مشخصات نفراتی که قصد ورود به این کشور را دارند از طریق سامانه‌های موجود بین سفارتخانه و پلیس دیپلماتیک وجود دارد منعکس می‌شوند	×	✓	×
۴	تقاضای صدور یا تمدید روادید برای کارکنان محلی غیربومی که گذرنامه عادی دارند، از طریق ارسال یادداشت رسمی صورت می‌گیرد	✓	×	✓
۵	صدور کارت شناسایی کارکنان محلی (بومی و غیربومی) نمایندگی‌های مقیم نیز از طریق اداره کل تشریفات	✓	✓	✓
۶	تقاضای صدور یا تمدید روادید خدمه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم از طریق ارسال یادداشت رسمی	✓	×	✓
۷	صدور کارت شناسایی برای خدمه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم	✓	✓	×
۸	صدور روادید ورود برای کارمندان نمایندگی‌هایی که کشورهای آن‌ها با کشور میزبان تفاهم‌نامه لغو روادید منعقد کرده‌اند، براساس مفاد موافقت‌نامه فی‌مابین است	✓	✓	✓
۹	مسیرهای خروج اضطراری (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	×	✓	×
۱۰	درهای ورودی و خروجی نمایندگی (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	×	✓	×
۱۱	محل قرارگیری پنجره‌ها و بالکن‌ها (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	×	✓	×
۱۲	محل قرارگیری شیرها و لوله‌های اصلی گاز، آب و فیوزهای برق (ارائه مشاوره‌های ساختمانی)	×	✓	×
۱۳	خلاصه مطالب به تلفن همراه رئیس نمایندگی ارسال می‌شود	✓	✓	✓
۱۴	ارسال ایمیل برای اطلاع‌رسانی اخبار به نمایندگی‌های دیپلماتیک	✓	✓	✓
۱۵	ارسال اطلاعات به بورد اطلاعاتی امن پلیس دیپلماتیک که نمایندگی می‌تواند با واردکردن گذرواژه دیپلماتیک و رمز عبور داده‌شده به اطلاعات درج شده روی سایت دسترسی داشته باشند	-	✓	×
۱۶	ارسال اطلاعات به صفحه اینترنتی امن که نمایندگی‌های سیاسی می‌توانند با واردکردن گذرواژه و رمز عبور مخصوص خود از موضوعات موردنظر پلیس دیپلماتیک مندرج در سایت آگاهی‌یابند	-	✓	×

۱۷	جزئیات تماس رابطان آن‌ها که برای ارتباط و پشتیبانی مداوم با آن‌ها تعیین شده‌اند داده می‌شود	x	✓	-
۱۸	اپراتور پلیس دیپلماتیک به‌طور ۲۴ ساعته برای هرگونه درخواست در دسترس است	✓	✓	✓
۱۹	تمامی خودروهای نمایندگی‌ها و اعضای آن‌ها می‌بایست از بیمه کامل توسط یکی از شرکت‌های بیمه در کشور میزبان برخوردار باشند	✓	✓	✓
۲۰	کلیه اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم مکلف هستند مقررات راهنمایی و رانندگی کشور میزبان را رعایت کنند	✓	✓	✓
۲۱	خودروی دیپلمات‌ها از برخی از معافیت‌های راهنمایی و رانندگی برخوردار هستند	✓	x	x
۲۲	اعمال قانون در برخورد با جرایم راهنمایی و رانندگی نمایندگان سیاسی و أخذ جریمه و رانندگی نمایندگان سیاسی	✓	x	✓
۲۳	در برخورد با جرایم راهنمایی و رانندگی نمایندگان سیاسی جریمه‌ای أخذ نمی‌شود، ولی آن تخلفات و مرتکب آن‌ها در روزنامه محلی به چاپ می‌رسد	x	✓	x
۲۴	برای رانندگی کادر سیاسی و کارمندان اداری و فنی نمایندگی‌ها در کشور میزبان، داشتن گواهینامه بین‌المللی یا داخلی الزامی است	✓	✓	✓
۲۵	چنانچه مدارک خودرو از قبیل کارت مالکیت، شناسنامه و پروانه سبز گمرکی مفقود یا ربوده شود، می‌بایست بلافاصله به نزدیک‌ترین یگان نیروی انتظامی (کلانتری یا پاسگاه) مراجعه و نسبت به تنظیم گزارش اقدام کنند. سپس یک نوبت آگهی در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار درج و تصویر گزارش پلیس و اصل برگ آگهی روزنامه را طی یادداشتی به این اداره کل ارسال کنند تا جهت صدور المثنی به مقامات ذی‌ربط هماهنگ شود.	✓	-	-
۲۶	در صورت مفقود شدن مدارک نمایندگان سیاسی، پس از اعلام سفارت از طریق سامانه پلیس کشور میزبان پس از بررسی‌های لازم، هماهنگی‌های لازم جهت صدور المثنی با مقامات ذی‌ربط انجام می‌دهد	x	✓	x
۲۷	چنانچه مدارک خودرو از قبیل کارت مالکیت، شناسنامه و پروانه سبز گمرکی مفقود یا ربوده شود، به یکی از نمایندگی‌های اداره اطلاعات و ارتباطات پلیس مراجعه می‌شود	✓	x	✓
۲۸	تهیه لوازم شخصی موردنیاز با استفاده از معافیت مالیاتی از خارج از کشور میزبان یا در کشور میزبان	✓	✓	✓
۲۹	برای کسب مجوز، اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم باید در ابتدا و انتهای مأموریت خویش فهرست کالاهایشان را به‌طور کامل و جزءبه‌جزء تهیه کنند	✓	-	-
۳۰	دریافت و ارسال پیک سیاسی نمایندگی‌های مقیم براساس اصل عمل متقابل، بدون بازرسی و بدون عبور از دستگاه اشعه ایکس، از مبادی ورودی و خروجی صورت می‌پذیرد	✓	-	-
۳۱	دریافت و ارسال پست سیاسی نمایندگی‌های خارجی مقیم با ارسال یادداشت رسمی مهور به مهر سفارت‌خانه خارجی مقیم	✓	-	-

		✓	بار سیاسی نمایندگی‌ها و لوازم شخصی غیرهمراه اعضای نمایندگی‌های خارجی بعد از ورود، در انبار گمرک نگهداری می‌شوند و در صورتی که فاقد اقلام ممنوعه ذکر شده باشند، مجوز ترخیص آن‌ها صادر خواهد شد	۳۲
x	x	✓	استفاده از سلاح شکاری توسط اعضای نمایندگی‌های خارجی مستلزم ارسال یادداشت رسمی و تکمیل فرم‌های مربوطه جهت بررسی و صدور پروانه شکار براساس مقررات داخلی کشور میزبان است	۳۳
x	x	✓	خروج سلاح شکاری با ارسال یادداشت و با ذکر مشخصات سلاح امکان‌پذیر است	۳۴
✓	✓	x	استفاده از سلاح شکاری توسط اعضای نمایندگی‌های خارجی در کشور میزبان نیاز به اخذ مجوز ندارد، ولی باید طبق مقررات کشور باید ملاحظات امنیتی اعلام‌شده به سفارتخانه‌ها رعایت شود	۳۵
-	✓	x	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم می‌بایست از طریق ارسال یادداشت به اداره کل تشریفات منعکس گردد.	۳۶
x	✓	x	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم، از طریق ثبت در سامانه پلیس به رده‌های حقوقی ذی‌ربط منعکس شود	۳۷
✓	x	x	مشکلات حقوقی و قضایی نمایندگی‌های خارجی مقیم از طریق یادداشت به اداره اطلاعات و ارتباطات پلیس ارسال می‌شود	۳۸
✓	✓	✓	نمایندگی‌های مقیم می‌توانند براساس اصل عمل متقابل و با کسب مجوز از وزارت امور خارجه نسبت به ساخت‌وساز و خریدوفروش املاک موردنظر خود اقدام کنند	۳۹
✓	✓	✓	اعضای نمایندگی‌های مقیم مجاز به خرید ملک در کشور میزبان نمی‌باشند	۴۰
✓	✓	✓	نمایندگی‌ها و اعضای آن‌ها می‌توانند املاک موردنیاز خود را از شهروندان کشور میزبان اجاره کنند	۴۱
✓	✓	✓	نمایندگی دیپلماتیک برای واردکردن لوازم شخصی موردنیاز خود و اعضای خانواده‌شان به کشور از معافیت گمرکی برخوردار می‌باشند	۴۲
✓	✓	✓	اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم براساس اصل عمل متقابل از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده معاف می‌باشند	۴۳
✓	✓	✓	لوازم وارداتی برای مصارف شخصی دیپلمات‌ها از معافیت مالیاتی برخوردار نمی‌باشند	۴۴
✓	✓	✓	اعضای نمایندگی‌های خارجی مقیم از پرداخت مالیات مکالمات تلفنی و مالیات آب، برق، گاز و سوخت معاف نمی‌باشند	۴۵
x	✓	x	نمایندگی‌های سیاسی می‌بایست درخواست‌های خود در خصوص تلفن‌های ثابت و همراه، خطوط تلکس، بی‌سیم، نصب بشقاب ماهواره، ارتباطات رادیویی، صندوق پستی، آب، برق، گاز و سوخت را با ثبت در سامانل مربوطه به اطلاع پلیس دیپلماتیک کشور میزبان برسانند	۴۶
✓	x	✓	نمایندگی‌های سیاسی می‌بایست درخواست‌های خود را در این رابطه به‌صورت مکتوب اعلام کنند	۴۷

گفتنی است اگرچه در این سه کشور متفقاً اقدام به صدور روادید، باید قبل از ورود به کشور میزبان انجام شود، این درخواست در کشورهای ایران و فرانسه به صورت مکتوب و یادداشت رسمی انجام می‌شود. ولی این درخواست در کشور انگلستان از طریق سامانه‌های موجود از سفارتخانه به پلیس دیپلماتیک منتقل می‌شود. وضعیت سایر فعالیت‌ها و خدمات ارائه شده توسط کشورهای مورد مطالعه به جامعه دیپلماتیک در جدول ۸ مشخص شده است.

همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک: در رابطه با مؤلفه یادشده در مورد برخی از شاخص‌ها، اطلاعات کاملی از هر سه کشور مورد مطالعه یافت نشد. اطلاعات مربوط به ۴۱ شاخص بین کشور ایران و انگلستان یافت شده است و این تعداد میان کشور ایران و فرانسه ۳۷ شاخص است. اطلاعات تعداد ۳۷ شاخص نیز برای کشورهای انگلستان و فرانسه موجود است.

جدول ۹- همگرایی کشورهای مورد مطالعه در شاخص تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک

نام کشورها	ایران		انگلستان		فرانسه	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
ایران	—	—	۱۸	۴۳/۹	۳۲	۸۶/۵
انگلستان	۱۸	۴۳/۹	—	—	۲۴	۶۶/۶
فرانسه	۳۲	۸۶/۵	۲۲	۵۹/۵	—	—

داده‌های موجود در جدول ۹ نشان می‌دهد که همگرایی کشور ایران در شاخص‌های تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک با کشور انگلستان به میزان ۴۳/۹ درصد و این همگرایی بین کشور ایران و فرانسه ۸۶/۵ درصد است. همگرایی بین دو کشور اروپایی در این زمینه، ۵۹/۵ درصد است.

بحث و نتیجه‌گیری

پس از شرح نتایج حاصله از مقایسه کشورهای ایران، انگلستان و فرانسه در ابعاد اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های سیاسی، حفاظت فیزیکی و تعامل و ارائه خدمات به جامعه

دیپلماتیک، مشخص شد که بالاترین درصد همگرایی میان کشورهای، مربوط به فرانسه و انگلستان در رابطه با اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک (۹۴/۷ درصد) و کمترین همگرایی بین کشورهای ایران و انگلستان در رابطه با تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک (۴۳/۹ درصد) است. وضعیت همگرایی کشورهای مورد مطالعه در مجموع نحوه عملکرد دیپلماتیکی در هر سه بعد به شرح زیر است:

- همگرایی کشور ایران با انگلستان: ۴۹ مورد موافق از بین ۸۹ شاخص (۵۵ درصد)؛
- همگرایی کشور ایران با فرانسه: ۶۶ مورد موافق از بین ۸۵ شاخص (۷۷/۶ درصد)؛
- همگرایی کشور انگلستان با فرانسه: ۵۸ مورد موافق از بین ۸۳ شاخص (۶۹/۹ درصد)؛
یافته‌های فوق نشان می‌دهد که در مجموع ابعاد سه‌گانه، پلیس دیپلماتیک ایران بیش‌ترین همگرایی را با پلیس فرانسه و کمترین همگرایی را با پلیس انگلستان دارد. اکثر این همگرایی به دلیل مشابهت‌های عملکردی ایران و فرانسه در اقدامات اطلاعاتی بر نمایندگی‌های دیپلماتیک است و بیش‌ترین تفاوت ایران با انگلستان در بعد تعامل و ارائه خدمات به جامعه دیپلماتیک است.

پیشنهادها: کشورهای اروپایی فرانسه و به خصوص انگلستان از جمله کشورهای پیشرفته و پیشتاز در مسائل بین‌المللی، پلیسی و اجتماعی هستند. برای ارتقای عملکرد پلیس دیپلماتیک ایران در انجام مأموریت‌های محوله، سیاست‌گذاری‌ها باید به‌نوعی تدوین شود تا همگرایی موجود بین کشورهای مورد مطالعه در این پژوهش افزایش یابد. با توجه به مطالعات انجام‌شده و شناختی که از نحوه عملکرد پلیس دیپلماتیک انگلستان و فرانسه به دست آمد، پیشنهادهای زیر به‌منظور ارتقای پلیس دیپلماتیک ایران ارائه می‌شود.

- استفاده از فناوری‌های نوین در امر جمع‌آوری اطلاعاتی و حفاظت فیزیکی از اماکن دیپلماتیک؛
- نصب دوربین‌های کنترل امنیتی درب‌ها و محیط پیرامونی سفارتخانه‌ها؛
- پایش تصویری نامحسوس سفارتخانه‌ها و محیط پیرامونی آن در هنگام مراسمات و مهمانی‌های خاص؛
- تعبیه سیستم‌های هشدار سریع و آلام‌های اعلام‌خطر در اماکن دیپلماتیک؛
- استفاده از بازرسی بدنی و چک اشعه (X-ray) در تردد به سفارتخانه‌ها؛

- مانیتورینگ و مراقبت فیزیکی ساختمان به وسیله تلویزیون با بهره گیری از دوربین مدار بسته پیرامون سفارت؛
- در نظر گرفتن کارت تردد الکترونیکی برای ساکنان در اقامتگاه‌های اعضای دیپلماتیک؛
- اختصاص کارت تردد الکترونیکی خودروی ساکنان اقامتگاه‌های دیپلماتیک؛
- شنود و کنترل مکالمات و ارتباطات الکترونیکی؛
- اضافه کردن نیروهای ویژه و خاص آماده اعزام برای مقابله با تهدیدهای بمب گذاری و مانند آن در ساختار پلیس دیپلماتیک و به حداقل رساندن وابستگی پلیس دیپلماتیک به یگان ویژه و یگان امداد؛
- ایجاد سامانه‌های ارتباطی امن بین پلیس دیپلماتیک و نمایندگی‌های دیپلماتیک؛
- تأسیس واحدی در پلیس دیپلماتیک برای پاسخ‌گویی سریع به نیازها و ضرورت‌های کاری نمایندگی‌های سیاسی.

منابع

- چاوا، فرانکفورت و دیوید نجمیاس (۱۳۹۰). روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی (فاضل لاریجانی و رضا فاضلی، مترجمان). تهران: سروش.
- ذوالعین، پرویز (۱۳۸۴). حقوق دیپلماتیک. تهران: انتشارات وزارت امور خارجه. دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
- رضائیان فرد، غلامرضا؛ حسین پور، جعفر؛ تقوی، حسین و نجفی، علیرضا (۱۳۹۵). اولویت‌بندی مؤلفه‌های ایجاد رضایت‌مندی در کارکنان پلیس دیپلماتیک (تیم حفاظتی). فصلنامه مطالعات اطلاعات و امنیت انتظامی. دوره ۳، شماره ۱۷، صص ۲۲-۱.
- رنجبر، محمدحسین؛ مردانی شهر بابک، محمد و پیرایش، ابوالفضل (زمستان ۱۳۹۶). ارائه مدلی برای ارزیابی حفاظت فیزیکی از تأسیسات حیاتی جهت پدافند غیرعامل در برابر تهدیدات فیزیکی و خرابکارانه. مجله علوم و فناوری‌های پدافند نوین. سال هشتم، شماره ۴، صص ۳۹۸-۳۸۷.
- شعبانی قمی، مریم و کلهر، فردین (۱۳۹۵). نقش پلیس دیپلماتیک در حمایت از مصونیت‌ها و مزایای قانونی نمایندگان کشورهای خارجی در ایران. فصلنامه مطالعات اطلاعات و امنیت انتظامی. دوره ۴، شماره ۱۸، صص ۱۲۸-۱۰۱.
- غفاری، حسین و تاران وحید (۱۳۹۲). امنیت اماکن دیپلماتیک. فصلنامه مطالعات اطلاعات و امنیت انتظامی. دوره ۳، شماره ۵، صص ۱۲۸-۹۷.
- گال، مردیت؛ بورگ، والتر و گال، جویس (۱۳۹۶). روش‌های تحقیق کیفی و کمی در علوم تربیتی و روان‌شناسی (جمعی از مؤلفان سمت زیر نظر دکتر احمدرضا نصر اصفهانی، مترجمان). جلد دوم. تهران: سمت.
- نجفی، علیرضا (۱۳۹۱). آشنایی با پلیس دیپلماتیک. تهران: انتشارات دفتر تحقیقات کاربردی پلیس اطلاعات و امنیت عمومی ناجا.
- یاورپناه، محمدرضا (۱۳۸۲). مدیریت دانش. تهران: انتشارات سما.
- یآوری بافقی، امیرحسین؛ نجفی، علیرضا و شریفی‌زاده، عباس (۱۳۹۵). تأثیر سیستم اطلاعات جمعیت بر پیشگیری از وقوع جرائم علیه مراکز دیپلماتیک تهران. فصلنامه مطالعات اطلاعات و امنیت انتظامی. دوره ۱، شماره ۱۵، صص ۲۰-۱.